

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm:
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
"12" fevral 2026-cı il

**Fənn sillabusu
(İşçi tədris proqramı)**

İxtisasın şifri və adı : Magistratura - 7007007 - "Meşəçilik".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Meşə resurslarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi

Fənnin kodu MUMF-B02.

Tədris ili: I (2025-2026).

Semestr: II (Yaz)

Tədris yükü cəmi:150 saat. Auditoriya yükü-30 saat: (Mühazirə 15 saat, seminar-15 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

2.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, atasının adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı:

1.Fərid Xanbaba oğlu Xankişişiyev i.f.d.

Məsləhət günləri :

Xankişişiyev F., III gün , saat 12⁰⁰ 13⁰⁰

E-mail ünvanı:

ferid_khan@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 saylı korpus.

III. Təvsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. R.Ş.Həsənov, Ətraf mühitin iqtisadiyyatı, Bakı-2018.

2."Azərbaycan meşələrinin vəziyyəti və idarə edilməsi (2016).

3. "Azərbaycanın Milli Meşə Proqramı (2015–2030)", Bakı-2015.

4. "Orman Ekonomisi" – Prof. Dr. Hasan Gürbüz, (2018)

Əlavə:

5. "Orman Politikası və Yönetimi" – Prof. Dr. Metin GÜRBÜZ, (2019).

6.David K. Albers and David R., "Forest Economics:A Global Perspective"–Brooks,2017.

7. John E. Wagner , "Introduction to Forest Economics" , (2018).

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq hər hansı bir fənnin tədrisi zəruri deyildir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda hər hansı bir fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: "Meşə resurslarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi" fənni tələbələrə meşələrin iqtisadi əhəmiyyətini, onların ekoloji, sosial və iqtisadi funksiyalarını, meşə resurslarının idarə olunması və davamlı istifadəsi yollarını öyrədir. Fənn çərçivəsində meşə ekosistemlərinin iqtisadi dəyərini müəyyənləşdirilməsi, meşə məhsulları və ekosistem xidmətlərinin bazar və qeyri-bazar qiymətləndirilməsi, meşə siyasəti və idarəetmə mexanizmləri, həmçinin meşə resurslarından istifadənin iqtisadi səmərəliliyi təhlil olunur.

Bu fənnin əsas məqsədi tələbələrdə meşə resurslarının iqtisadi potensialının və ekosistem xidmətlərinin qiymətləndirilməsi bacarıqlarını formalaşdırmaq, onları təbii sərvətlərin səmərəli idarə olunması, dəyərini hesablanması və ekoloji-iqtisadi qərarların qəbulunda istifadə edilən metodlarla tanış etməkdir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B

3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam–intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim planı: Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat, Cəmi: 30 saat

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	<p>Mövzu 1: “Meşə resurlarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi” fənninin nəzəri əsasları və öyrənilmə metodları</p> <p>Plan:</p> <p>1. “Meşə resurlarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi” fənninin nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayış</p> <p>2. Meşəçilik sferasında subyektlər və obyektlər</p> <p>3. Meşə resursları və onların ölkə iqtisadiyyatının inkişafında rolu</p>	2	2	
2.	<p>Mövzu 2: Meşə sahələrinin idarə edilməsi və bu istiqamətdə tənzimləmə fəaliyyətinin təşkili</p> <p>Plan:</p> <p>1. Meşə sahələrinin davamlı idarə edilməsinin inkişaf tarixi</p> <p>2. Dünya ölkələri üzrə meşə sahələri</p> <p>3. Meşə sahələri - tənzimləmə obyekt kimi</p> <p>4. Qanunsuz meşə qırmalarına nəzarət və məsuliyyət</p>	2	2	
3.	<p>Mövzu 3: Təbii resursların iqtisadi əhəmiyyəti</p> <p>Plan:</p> <p>1. Təbii resurslar və onlardan istifadənin perspektivliyi</p> <p>2. Təbii resursların istifadəsində iqtisadiyyatın rolu</p> <p>3. Azərbaycanın təbii resurslarından kompleks istifadədə beynəlxalq əməkdaşlığın rolu</p>	2	2	
4.	<p>Mövzu 4: Meşələrin davamlı idarə edilməsi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq</p> <p>Plan:</p> <p>1. Meşə təsərrüfatını idarə edən qurumlar və onların fəaliyyət istiqamətləri</p> <p>2. Meşə təsərrüfatının idarə edilməsində</p>	2	2	

	ictimaiyyətin və QHT-lərin rolu 3. Azərbaycan Respublikasında meşələrin bərpa edilməsi və artırılmasına dair Milli Proqram və onun bölmələri 4. Meşə fəaliyyətinə dair beynəlxalq normalar və "Model meşələr" təcrübəsi			
5.	Mövzu 5: Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi və onlardan istifadənin iqtisadi səmərəsi Plan: 1. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinin zəruriliyi və əhəmiyyəti 2. Təbiətdən səmərəli istifadənin iqtisadi mexanizmləri 3. Meşə resurlarının qiymətləndirilməsinin əhəmiyyəti	2	2	
6.	Mövzu 6: Meşələrin iqtisadi cəhətdən idarəedilməsi Plan: 1. Meşə ekosisteminin məhsuldarlığı və biokütləsi 2. Meşənin oduncaq ehtiyatlarının davamlı istifadəsi 3. Meşələrin iqtisadi cəhətdən davamlı idarə edilməsi 4. Meşələrin davamlı idarə edilməsində ekoloji maarifləndirmənin rolu	2	2	
7.	Mövzu 7: Meşə təsərrüfatının əsas istehsal sahələri və onların inkişaf istiqamətləri Plan: 1. Meşələrin idarə edilməsinin ekoloji və sosial problemləri 2. Meşənin qeyri-oduncaq ehtiyatlarının istifadəsinin sosial aspektləri 3. Yabanı meyvələrin, dərman bitkilərinin tedarükü və istehsalı, ağac emalı 4. Azərbaycanda mebel istehsalı 5. Dünya ölkələrində mebel istehsalı	3	3	
	Cəmi:	15	15	

XI.Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: Meşə resurslarının iqtisadi dəyərinin müəyyənləşdirilməsi metodlarının mənimsənilməsi; Meşə məhsulları və ekosistem xidmətlərinin bazar və qeyri-bazar qiymətləndirilməsi metodlarını

tətbiq etmək; Meşə resurslarının iqtisadi analizini aparmaq, maliyyə və iqtisadi göstəriciləri hesablamak; Davamlı meşə idarəçiliyinin prinsiplərini anlamaq və iqtisadi səmərəliliyi qiymətləndirmək; Meşə siyasəti və idarəetmə mexanizmlərini praktikada tətbiq etmək; Meşə resursları üzrə iqtisadi tədqiqat aparmaq, statistik məlumatları təhlil etmək; Kiçik miqyaslı qiymətləndirmə və hesabat hazırlamaq.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları: Fənnin tədrisi zamanı, mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar, eyni zamanda da təqdimat və müzakirə üsullarından istifadə olunmalıdır.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Meşə resurslarının iqtisadi əhəmiyyətini və dəyərini izah edə bilmək;
- Meşə iqtisadiyyatının əsas anlayışlarını, prinsiplərini və modellərini mənimsəmək;
- Meşə məhsulları və ekosistem xidmətlərinin bazar və qeyri-bazar qiymətlərini hesablaya bilmək;
- Meşə resurslarının iqtisadi dəyərini qiymətləndirmək üçün müxtəlif metodlardan istifadə etmək;
- Meşə resurslarının iqtisadi göstəricilərini təhlil etmək və iqtisadi səmərəliliyi müəyyənləşdirmək;
- Davamlı meşə idarəçiliyi prinsiplərini anlamaq və tətbiq etmək;
- Meşə siyasəti və idarəetmə mexanizmlərini qiymətləndirmək və s. .

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : _____

XV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları :

1. "Meşə resurslarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi" fənninin nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayış
2. Meşəçilik sferasında subyektlər və obyektlər
3. Meşə resursları və onların ölkə iqtisadiyyatının inkişafında rolu
4. Meşə sahələrinin davamlı idarə edilməsinin inkişaf tarixi
5. Dünya ölkələri üzrə meşə sahələri
6. Meşə sahələri - tənzimləmə obyektini kimi
7. Qanunsuz meşə qırmalarına nəzarət və məsuliyyət
8. Təbii resurslar və onlardan istifadənin perspektivliyi
9. Təbii resursların istifadəsində iqtisadiyyatın rolu
10. Azərbaycanın təbii resurslarından kompleks istifadədə beynəlxalq əməkdaşlığın rolu

II Kollokvium sualları :

1. Meşə təsərrüfatını idarə edən qurumlar və onların fəaliyyət istiqamətləri
2. Meşə təsərrüfatının idarə edilməsində ictimaiyyətin və QHT-lərin rolu
3. Azərbaycan Respublikasında meşələrin bərpa edilməsi və artırılmasına dair Milli Proqram və onun bölmələri
4. Meşə fəaliyyətinə dair beynəlxalq normalar və "Model meşələr" təcrübəsi
5. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinin zəruriliyi və əhəmiyyəti
6. Təbiətdən səmərəli istifadənin iqtisadi mexanizmləri
7. Meşə resurslarının qiymətləndirilməsinin əhəmiyyəti
8. Meşə ekosisteminin məhsuldarlığı və biokütləsi
9. Meşənin oduncaq ehtiyatlarının davamlı istifadəsi
10. Meşələrin iqtisadi cəhətdən davamlı idarə edilməsi

XV. İmtahan sualları:

1. "Meşə resurlarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi" fənninin nəzəri əsasları, fənn haqqında anlayış
2. Meşəçilik sferasında subyektlər və obyektlər
3. Meşə resursları və onların ölkə iqtisadiyyatının inkişafında rolu
4. Meşə sahələrinin davamlı idarə edilməsinin inkişaf tarixi
5. Dünya ölkələri üzrə meşə sahələri
6. Meşə sahələri - tənzimləmə obyekt kimi
7. Qanunsuz meşə qırmalarına nəzarət və məsuliyyət
8. Təbii resurslar və onlardan istifadənin perspektivliyi
9. Təbii resursların istifadəsində iqtisadiyyatın rolu
10. Azərbaycanın təbii resurslarından kompleks istifadədə beynəlxalq əməkdaşlığın rolu
11. Meşə təsərrüfatını idarə edən qurumlar və onların fəaliyyət istiqamətləri
12. Meşə təsərrüfatının idarə edilməsində ictimaiyyətin və QHT-lərin rolu
13. Azərbaycan Respublikasında meşələrin bərpa edilməsi və artırılmasına dair Milli Proqram və onun bölmələri
14. Meşə fəaliyyətinə dair beynəlxalq normalar və "Model meşələr" təcrübəsi
15. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinin zəruriliyi və əhəmiyyəti
16. Təbiətdən səmərəli istifadənin iqtisadi mexanizmləri
17. Meşə resurlarının qiymətləndirilməsinin əhəmiyyəti
18. Meşə ekosisteminin məhsuldarlığı və biokütləsi
19. Meşənin oduncaq ehtiyatlarının davamlı istifadəsi
20. Meşələrin iqtisadi cəhətdən davamlı idarə edilməsi
21. Meşələrin davamlı idarə edilməsində ekoloji maarifləndirmənin rolu
22. Meşələrin idarə edilməsinin ekoloji və sosial problemləri
23. Meşənin qeyri-oduncaq ehtiyatlarının istifadəsinin sosial aspektləri
24. Yabani meyvələrin, dərman bitkilərinin tedarükü və istehsalı, ağac emalı
25. Dünya ölkələrində meşə istehsalı

"Meşə resurslarının iqtisadiyyatı və qiymətləndirilməsi" fənni üzrə fənninin sillabusu 7007007 - "Meşəçilik" (magistratura) ixtisası üzrə təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (13 fevral 2026-cı il protokol №6).

Fənn müəllimi :

Kafedra müdiri v.i.e. :

dos., if.d. F.X.Xankışiyev

dos. G.T.Əliyeva